

บทที่ 4

ผลการศึกษา

4.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ศึกษาและของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพื้นที่ศึกษา

อำเภอฝาง เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง ประชากรมีทั้งชาวไทยพื้นราบและชาวไทยภูเขา อำเภอฝางเป็นอำเภอศูนย์กลางความเจริญในเขตเชียงใหม่ตอนบน มีอำเภอบริวารคือ อำเภอแม่เฒ่าและอำเภอไชยปราการ มีประชากรมากที่สุดเป็นอันดับสองของจังหวัดเชียงใหม่ รองจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ มีทั้งประชากรจริงและประชากรแฝง อีกทั้งยังสามารถเดินทางไปจังหวัดเชียงรายได้อย่างสะดวกหลายช่องทาง ทำให้อำเภอฝางได้รับความเจริญจากจังหวัดเชียงรายจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนจีนตอนใต้-อินโดจีนในอนาคต (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2554)

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอฝางตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับรัฐฉาน (ประเทศพม่า) และอำเภอแม่เฒ่า
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอแม่เฒ่า
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอแม่สรวย (จังหวัดเชียงราย) และอำเภอไชยปราการ
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับรัฐฉาน (ประเทศพม่า)

สภาพภูมิอากาศ

- มีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 25 องศา มีอากาศหนาวเย็นในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงกุมภาพันธ์ อุณหภูมิอยู่ระหว่าง 10-19 องศา ส่วนอุณหภูมิสูงสุดอยู่ในช่วงเดือนเมษายน ประมาณ 39 องศา

การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอฝางแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 8 ตำบล 128 หมู่บ้าน ได้แก่

ลำดับที่	ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	ประชากร
1	เวียง	20	24,851
2	ม่อนปิ่น	22	17,248
3	แม่งอน	18	16,267
4	แม่สุน	17	14,441
5	สันทราย	17	11,129
6	แม่คะ	15	13,328
7	แม่ข่า	13	9,433
8	โป่งน้ำร้อน	7	5,705
รวม		128	112,402

ที่มา: วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2554

ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนปลูกยางพาราของเกษตรกรอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มเกษตรกรที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 ราย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือทำการสัมภาษณ์กลุ่มเกษตรกร 2 กลุ่มคือ กลุ่มผู้ปลูกยางพารา จำนวน 105 ราย และกลุ่มที่ไม่ลงทุนปลูกยางพาราแต่ปลูกพืชอื่นในพื้นที่เดียวกันจำนวน 105 ราย

ซึ่งจากการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือออกทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่กำหนดเป็นพื้นที่ศึกษา ได้พบว่า แต่เดิมเกษตรกรที่ได้จัดแบ่งเป็นกลุ่มที่มีพื้นที่เพาะปลูก 3 ขนาดคือ เล็ก กลาง และใหญ่ ตามข้อมูลเบื้องต้นนั้น ภายหลังเกษตรกรบางส่วนได้มีการขยายและลดขนาดพื้นที่ปลูก ที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ดังนั้น ในการรายงานผลการศึกษาคั้งนี้จึงได้จัดทำรายงานในลักษณะที่เป็นภาพรวมในบางกรณี

4.1.2 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง

ผลจากการศึกษาพบว่าเกษตรกรทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง 51-60 ปี อยู่ในสถานภาพสมรสและมีการศึกษาในระดับประถมศึกษา(ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง

n = 105

รายการ	กลุ่มปลูกยางพารา		กลุ่มไม่ปลูกยางพารา	
	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
เพศ				
- ชาย	77	74.00	57	54.30
- หญิง	28	26.00	48	45.70
อายุ				
- ≤ 30	16	15.20	1	1.00
- 31-40	19	18.10	20	19.00
- 41-50	23	21.90	37	35.20
- 51-60	36	34.30	43	41.00
- 61-70	11	10.50	4	3.80
- ≥ 71	0	0.00	0	0.00
สถานภาพ				
- โสด	19	18.10	4	3.80
- สมรส	82	78.10	97	92.40
- หย่าร้าง	4	3.80	4	3.80
ระดับการศึกษา				
- ประถมศึกษา	38	36.20	68	64.80
- มัธยมศึกษาตอนต้น	14	13.30	20	19.00
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	18	17.10	4	3.80
- ปริญญาตรี	26	28.80	12	11.40
- สูงกว่าปริญญาตรี	5	4.80	0	0.00
- อื่นๆ (อนุปริญญา/ปวส.)	4	3.80	1	0.95
รวม	105	100.00	105	100.00

4.2 ผลการศึกษากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

4.2.1 จำนวนปี (หรืออายุ) ยางพารา

จากการศึกษาพบว่า ในกรณีเกษตรกรกลุ่มที่ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ปลูกยางพารา(หรือมีอายุ)ได้ 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.70 และสำหรับกลุ่มที่ปลูกยางพาราปีที่ 8ถึงปีที่ 10 ซึ่งเป็นปีที่สามารถสร้างผลผลิตยางเพื่อเป็นรายได้ให้แก่เกษตรกร มีจำนวนรวม25 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.80 (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 จำนวนปี (หรืออายุ) ยางพารา

n = 105

จำนวนปี (หรืออายุ) ยางพารา (ปี)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
1	14	13.30
2	28	26.70
4	7	6.70
5	6	5.70
6	10	9.50
7	15	14.30
8	18	17.10
10	7	6.70
รวม	105	100.00

4.2.2 การประกอบอาชีพอื่นนอกจากการทำสวนยางพารา

จากการศึกษาพบว่า ในกรณีของเกษตรกรกลุ่มที่ปลูกยางพารา ส่วนใหญ่ร้อยละ 86.70 มีการประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากการปลูกยางพารา เช่น รับราชการ ทำสวนส้ม ทำนาปลูกข้าว เลี้ยงสัตว์ ทำไร่ข้าวโพด และที่เหลือเป็นเกษตรกรผู้ปลูกยางเพียงอย่างเดียว ร้อยละ 13.30(ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 การประกอบอาชีพอื่นนอกจากการทำสวนยางพารา

n = 105

อาชีพอื่น	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
มี	91	86.70
ไม่มี	14	13.30
รวม	105	100.0

4.2.3 รายได้จากการทำสวนยางพาราและปลูกพืชเกษตรอื่น

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ทำสวนยางพารานอกจากมีรายได้จากการขายผลผลิตจากยางพารา ยังมีรายได้จากพืชเกษตรอื่นที่ปลูกแซมในสวนยางพาราด้วย โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 20.30 มีรายได้จากการปลูกยางพารา และปลูกพืชเกษตรอื่น 50,001-70,000 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 30,001-50,000 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน และ 90,001-120,000 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน ร้อยละ 18.90 เท่ากัน ที่เหลือร้อยละ 17.60 มีรายได้มากกว่า 120,000 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน และนอกจากนี้ มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน และระหว่าง 10,001-30,000 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน ร้อยละ 10.80 เท่ากัน และมีรายได้ระหว่าง 70,001-90,000 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน ร้อยละ 2.70 เกษตรกรอีกร้อยละ 29.52 ยังไม่มีรายได้จากการปลูกยางพารา (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 รายได้จากการปลูกยางพาราและปลูกพืชเกษตรอื่น

n = 74

รายได้จากการปลูกยางพารา และปลูกพืชเกษตรอื่น(บาทเฉลี่ย/เดือน)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
$\leq 10,000$	8	10.80
10,001-30,000	8	10.80
30,001-50,000	14	18.90
50,001-70,000	15	20.30
70,001-90,000	2	2.70
90,001-120,000	14	18.90
$\geq 120,001$	13	17.60
ไม่มีรายได้	31	29.52
รวมทั้งหมด	105	100.00

4.2.4 รายได้จากการทำสวนยางพารา

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ที่ปลูกยางพาราปีที่ 8 ถึงปีที่ 10 ซึ่งเป็นปีที่สามารถสร้างผลผลิตยางเพื่อเป็นรายได้ให้แก่เกษตรกร มีจำนวนรวม 25 รายโดยส่วนใหญ่ร้อยละ 40.00 มีรายได้จากการปลูกยางพารา 50,001-70,000บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 90,001-120,000 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน ที่เหลือร้อยละ 4.00 มีรายได้ระหว่าง 30,001-120,001 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 รายได้จาก การปลูกยางพารา

n = 25

รายได้จากการปลูก (บาทเฉลี่ย/เดือน)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
$\leq 10,000$	0	0.00
10,001-30,000	0	0.00
30,001-50,000	3	12.00
50,001-70,000	10	40.00
70,001-90,000	2	8.00
90,001-120,000	9	36.00
$\geq 120,001$	1	4.00
รวมทั้งหมด	25	100.00

4.2.5 รายได้จาก การประกอบอาชีพอื่น

สำหรับรายได้จากการประกอบอาชีพอื่น พบว่าเกษตรกรกลุ่มที่ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ ร้อยละ 25.00มีรายได้จากการประกอบอาชีพอื่น ระหว่าง 30,001-50,000บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน รองลงมา ร้อยละ 21.70 มีรายได้ระหว่าง 10,001-30,000บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน ที่เหลือร้อยละ 18.50 มีรายได้มากกว่า 120,001บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน ร้อยละ 6.50 มีรายได้น้อยกว่า 10,000บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน และร้อยละ 12.38 ไม่มีรายได้จากอาชีพอื่น (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 รายได้จากการประกอบอาชีพอื่น

n = 92

รายได้จากการประกอบอาชีพอื่น (บาทเฉลี่ย/เดือน)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
≤ 10,000	6	6.50
10,001-30,000	20	21.70
30,001-50,000	23	25.00
50,001-70,000	11	12.00
70,001-90,000	5	5.40
90,001-120,000	10	10.90
≥ 120,001	17	18.50
ผู้ที่ไม่ได้ทำการเกษตรอื่น	13	12.38
รวมทั้งหมด	105	100.00

4.3 ผลการศึกษากลุ่มเกษตรกรผู้ที่ไม่ปลูกยางพารา

4.3.1 อาชีพสำหรับผู้ที่ไม่ปลูกยางพารา

สำหรับเกษตรกรผู้ที่ไม่ปลูกยางพารา ส่วนใหญ่ร้อยละ 71.40ประกอบอาชีพเกษตรอื่น เช่น ทำสวนลำไย, ทำสวนมะม่วง, ปลูกผัก, เลี้ยงสัตว์ ที่เหลือร้อยละ 28.60ประกอบอาชีพ รับราชการ, ข้าราชการบำนาญ, รัฐวิสาหกิจ, เกษตรกรรม, รับจ้าง, ค้าขาย เป็นต้น (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 อาชีพของเกษตรกรผู้ที่ไม่ปลูกยางพารา

n = 105

อาชีพอื่น	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
มี (รับราชการ, ข้าราชการบำนาญ, รัฐวิสาหกิจ, เกษตรกรรม, รับจ้าง, ค้าขาย)	30	28.60
ไม่มี (ประกอบอาชีพเกษตรกรรมอื่นอย่างเดียว)	75	71.40
รวม	105	100.00

4.3.2 รายได้จากอาชีพที่ไม่ใช่ด้านการเกษตรของเกษตรกรที่ไม่ปลูกยางพารา

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ที่ไม่ปลูกยางพารามีรายได้จากการประกอบอาชีพนอกเหนือด้านการเกษตร จำนวน 75 ราย ส่วนใหญ่ร้อยละ 37.30 มีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 30,001-50,000 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน รองลงมามีรายได้ระหว่าง 50,001-70,000 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน และมีรายได้มากกว่า 90,001 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน ร้อยละ 20.00 เท่ากัน และระหว่าง 10,001-30,000 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน และ 70,001-90,000 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน ร้อยละ 9.30 เท่ากัน ที่เหลือร้อยละ 4.00 มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 รายได้ของเกษตรกรผู้ที่ไม่ปลูกยางพารา

n = 75

รายได้จากการประกอบอาชีพนอกเหนือด้าน การเกษตร(บาทเฉลี่ย/เดือน)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
$\leq 10,000$	3	4.00
10,001-30,000	7	9.30
30,001-50,000	28	37.30
50,001-70,000	15	20.00
70,001-90,000	7	9.30
$\geq 90,001$	15	20.00
รวม	75	100.00

4.3.3 รายได้จากการประกอบอาชีพด้านการเกษตร (นอกจากอาชีพหลัก) ของเกษตรกรผู้ที่ไม่ปลูกยางพารา

จากการศึกษาพบว่า ในกลุ่มเกษตรกรผู้ที่ไม่ปลูกยางพาราและประกอบอาชีพการเกษตรอย่างเดียว ซึ่งมีจำนวนรวม 30 ราย พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 46.70 มีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 50,001-70,000 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน รองลงมามีรายได้ระหว่าง 70,001-90,000 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน และมากกว่า 90,001 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน ร้อยละ 13.30 เท่ากัน และมีรายได้ระหว่าง 10,001-30,000 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน และ น้อยกว่า 10,000 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน ร้อยละ 10.00 เท่ากัน ที่เหลือร้อยละ 6.70 มีรายได้ระหว่าง 30,001-50,000 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 รายได้ของเกษตรกรผู้ที่ไม่ปลูกยางพาราจากการประกอบอาชีพด้านการเกษตร n = 30

รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตรอื่น (บาทเฉลี่ย/เดือน)	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
$\leq 10,000$	3	10.00
10,001-30,000	3	10.00
30,001-50,000	2	6.70
50,001-70,000	14	46.70
70,001-90,000	4	13.30
$\geq 90,001$	4	13.30
รวม	30	100.00

ข้อสังเกตผลจากการศึกษาตารางที่ 4.8 และ 4.9 จะพบว่า รายได้ของเกษตรกรผู้ไม่ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ที่ได้จากการประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว จำนวน 30 ราย นั้นมีรายได้มากกว่ากลุ่มที่ประกอบอาชีพหลักด้านอื่น จำนวน 75 ราย โดยส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 50,001-70,000 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน ในขณะที่กลุ่มที่ไม่ประกอบอาชีพด้านการเกษตรอีก 75 ราย ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 30,001-50,000 บาทเฉลี่ย/ครัวเรือน/เดือน แต่อย่างไรก็ตามผู้ที่ประกอบอาชีพหลักดังกล่าว ให้เหตุผลว่าพอใจในรายได้เฉลี่ยแต่ละเดือนของตนเองอยู่แล้ว ในจำนวนนี้พบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการบำนาญ และเห็นว่ามิมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตของตนเองในแต่ละเดือน

4.4 ผลการศึกษากระบวนการปลูกและการจัดการสวนยางพาราโดยเกษตรกรกลุ่มที่ปลูกยางพารา

4.4.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการปลูกยางพารา ข้อค้นพบจากสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2551 ให้ข้อมูลและแนวทางเกี่ยวกับการประกอบการทำสวนยางในด้านต่างๆ ดังนี้

1. พื้นที่ที่เหมาะสมต่อการปลูกยางพารา

เป็นพื้นที่ที่มีระดับความสูงจากน้ำทะเลไม่ควรเกิน 600 เมตร และเป็นพื้นที่ราบหรือมีความลาดเอียงต่ำกว่า 35 องศา ถ้าความลาดเอียงเกิน 15 องศา ต้องทำขั้นบันไดและปลูกพืชคลุมดินเพื่อป้องกันการชะล้างหน้าดิน และไม่เป็นแหล่งที่มีน้ำท่วมขัง

2. ลักษณะดิน ที่เตรียมเพื่อการปลูกส่วนใหญ่ดินที่เหมาะสมแก่การเตรียมการเพื่อปลูกยางพาราได้แก่ดินร่วนเหนียวถึงดินร่วนทรายมีความอุดมสมบูรณ์หน้าดินลึกไม่น้อยกว่า 1 เมตรและไม่มีชั้นหินแข็งหรือชั้นดินดานระดับน้ำใต้ดินควรต่ำกว่าหน้าดินอย่างน้อย 1 เมตร มีการระบายน้ำและการถ่ายเทอากาศดี และมีค่าความเป็นกรด-ด่างที่เหมาะสมประมาณ 4.5-5.5และไม่เป็นดินที่มีชั้นหินปูน

3. สภาพภูมิอากาศ ควรมีปริมาณน้ำฝนไม่ต่ำกว่า 1,250 มิลลิเมตรต่อปี และมีจำนวนวันฝนตกเฉลี่ยประมาณ 120-150 วันต่อปี

4. แหล่งน้ำควรประกอบด้วยน้ำฝนและให้น้ำในช่วงหน้าแล้งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปีแรกหลังปลูก

5. พันธุ์ยางพาราการเลือกพันธุ์ควรประกอบด้วยพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง มีการเจริญเติบโตดีมีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ด้านทานโรคในพื้นที่ที่มีปัญหารุนแรงได้ ซึ่งพันธุ์ยางแนะนำ ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร มี 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 พันธุ์ยางที่ให้ผลผลิตน้ำยางสูง ได้แก่ พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 251, 226 BPM 24, RRIM 600กลุ่มที่ 2 พันธุ์ยางที่ให้ผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้สูง ได้แก่ พันธุ์ 235, RRIC 110และกลุ่มที่ 3 พันธุ์ยางที่ให้ผลผลิตเนื้อไม้สูง ได้แก่ พันธุ์อะเซิงเทรา 50, แอฟรอส 2037, และ BPM1 เป็นต้น

6. วิธีการปลูกการปลูกยางพาราควรปลูกในช่วงต้นฤดูฝนการเตรียมพื้นที่ ประกอบด้วย การวางแผนและขุดหลุม ทำแนวแถวหลัก และวางแผนปัก ระบบการขนย้ายไปปลูกการวางแผนปลูกในพื้นที่ราบ เริ่มจากการวางแผนแถวหลัก ห่างจากแนวเขตสวนไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร ตามแนวตะวันออก-ตะวันตกไม่ขวางทิศทางลม การกำหนดระยะการปลูก เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับต้นยาง จึงควรกำหนดระยะปลูกเป็น 2 ระยะ ตามความต้องการปลูกพืชแซมและลักษณะประจำพันธุ์ยาง ในด้านการเตรียมหลุมปลูก ควรขุดหลุมปลูกยวงให้ขุดด้านใดด้านหนึ่งของไม้ตลอดแนว โดยแยกดินที่ขุดเป็น 2 กอง คือ ดินชั้นบนและดินชั้นล่าง ผึ่งแดดไว้ประมาณ 10 วัน เพื่อให้ดินแห้ง แล้วย่อยดินชั้นบนใส่รองก้นหลุม ส่วนดินชั้นล่างให้ผสมกับปุ๋ยหินฟอสเฟต (0-3-0) อัตราหลุมละ 170 กรัม ในแหล่งปลูกยางใหม่ควรใส่ปุ๋ยอินทรีย์ต้นละ 5 กิโลกรัม รองก้นหลุมร่วมกับปุ๋ยหินฟอสเฟต แล้วกลบหลุม ขนาดของหลุม 50 x 50 x 50 เซนติเมตร (กว้าง x ยาว x ลึก)ถ้ามีการปลูกซ่อม ในกรณีหลังจากปลูกแล้วอาจมีต้นยางบางต้นตายไปเนื่องจากอากาศแห้งแล้ง ถูกโรคและแมลงทำลาย หรือต้นที่ปลูกไม่สมบูรณ์ จำเป็นต้องปลูกซ่อม ซึ่งควรทำให้เสร็จภายในช่วงฤดูฝน ต้นพันธุ์ที่เหมาะสมสำหรับปลูก

ซ่อม คือ ขางชำฉุด เพราะจะทำให้คันยางที่ปลูกในแปลงมีขนาดใกล้เคียงกัน ส่วนคันยางที่มีอายุเกิน 1 ปีไปแล้วไม่ควรปลูกซ่อม เพราะจะถูกบ้งรุมไม่สามารถเจริญเติบโตทันคันอื่นได้

7. การปลูกพืชแซมยางพืชแซมยางหมายถึง พืชที่ปลูกระหว่างแถวยางในขณะที่ที่คันยางมีอายุไม่เกิน 3 ปี ได้แก่ ข้าวไร่ ข้าวโพด สับปะรด กล้วย ฯลฯ

8. การดูแลรักษาส่วนใหญ่จะใช้วิธีการดูแลรักษาโดยการปลูกพืชคลุมดินวิธีการปลูกคือ ให้อบขุดดินเป็นร่องลึกประมาณ 2-3 นิ้ว ให้เป็นแถว 3 แถว โดยให้แถวริม ที่อยู่ชิดแถวยางอยู่ห่างจากแถวยางข้างละ 2 เมตร ส่วนแถวกลางให้อยู่ระหว่างกลางของแถวริมทั้งสอง นำเมล็ดพืชคลุมดิน โรยลงในร่องแล้วเกลี่ยดินกลบเมล็ด การปลูกพืชคลุมดินนี้ จะลงมือปลูกพืชคลุมดินก่อน หรือจะปลูกพร้อมๆกับปลูกยาง หรือหลังปลูกยางแล้ว ก็ได้ แต่เพื่อความสะดวกและง่าย ต่อการกำจัด วัชพืช ส่วนใหญ่เกษตรกรจะปลูกพืชคลุมดินหลังจาก ได้เตรียมดินวางแนว และกระะยะปลูกยาง เสร็จเรียบร้อยแล้ว หลังจากปลูกพืชคลุมดินจนกระทั่งเมล็ดงอกเป็นต้นกล้าเล็กๆแล้ว จากนั้นจะทำการดูแลกำจัดวัชพืชอย่างสม่ำเสมอ จนกระทั่งพืชคลุมดินเริ่มทอดเถาเลื้อย ไปคลุมดินจึงใส่ปุ๋ยร็อคฟอสเฟต ในอัตรา 6 กิโลกรัมต่อไร่ เพื่อบำรุงพืชคลุมดินเจริญงอกงาม

9. การใส่ปุ๋ยต้นยางนอกจากการปลูกพืชคลุมดินเพื่อบำรุงรักษาความสมบูรณ์ของดินในสวนยางเพราะพื้นที่ปลูกยางส่วนใหญ่เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เคยทำการเกษตรมาก่อน เกษตรกรยังมีความจำเป็นต้องใส่ปุ๋ยบำรุงให้ต้นยางในปริมาณที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของต้นยางในการสร้างความเจริญเติบโตและมีความสมบูรณ์ที่จะสามารถให้ผลผลิตที่สูง สำหรับการใส่ปุ๋ยแก่ต้นยางที่ปลูกจะมีลำดับขั้นที่ถือปฏิบัติกันโดยทั่วไป คือ

ก่อนเปิดกรีดส่วนใหญ่จะใส่ปุ๋ย โดยสำหรับพื้นที่เขตปลูกยางเดิมจะใส่ปุ๋ยสูตร 20-8-20 หรือใส่ปุ๋ยสูตร 20-10-12 และถ้าเป็นการใส่ปุ๋ยหลังเปิดกรีดในทุกเขตปลูกยาง จะใส่ปุ๋ยสูตร 30-5-18หรือในกรณีใส่ปุ๋ยทั้งเขตปลูกยางเดิมและเขตปลูกยางใหม่ ส่วนใหญ่จะใส่ปุ๋ยครั้งละ 500 กรัม ต่อต้น ปีละ 2 ครั้ง ครั้งแรกใส่ต้นฤดูฝนประมาณเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม หลังจากยางผลัดใบในขณะที่ใบยังเป็นใบเพศลาด และครั้งที่ 2 ใส่ประมาณเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน ก่อนที่ใบยางจะแก่

ในกรณีที่เกษตรกรทำการผสมปุ๋ยเคมีใช้เองนอกจากใส่ปุ๋ยสำเร็จแล้ว เกษตรกรสามารถผสมปุ๋ยเคมีเพื่อใช้เองเพื่อลดค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้ปุ๋ยเคมีสูตรสำเร็จ ที่มีราคาสูงกว่าโดยการนำแม่ปุ๋ยเคมีที่ให้ธาตุอาหารหลักมาผสมตามสูตรที่ต้องการ สำหรับแม่ปุ๋ยที่เกษตรกรได้รับการ

แนะนำให้ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นปุ๋ยที่สะดวกในการจัดซื้อและราคาถูก เช่น ปุ๋ยไคแอมโมเนียม ฟอสเฟต (18-46-0) ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) และปุ๋ยโพแทสเซียมคลอไรด์ (0-0-60)

10. การตัดแต่งกิ่งการตัดแต่งกิ่งที่ถูกวิธีจะช่วยให้ต้นยางมีลำต้นกลม ตรง เปลือกบริเวณที่กรีดไม่มีปุ่มปม ง่ายต่อการกรีด ต้นยางเจริญเติบโตได้ดีขึ้น ทรงพุ่มสมดุล โปร่ง และป้องกันโรคจากเชื้อราวิธีการที่ดีและถูกต้องในการตัดแต่งกิ่งคือเกษตรกรจะไม่ตัดแต่งกิ่งในฤดูแล้ง และจะทำการทาสารเคมีเพื่อป้องกันโรคและแมลงที่รบกวนแผลตัดแต่งกิ่งทุกครั้งไป ในการตัดแต่งกิ่งเกษตรกรจะทำการสร้างทรงพุ่มเพื่อทำแนวป้องกันไฟ และป้องกันรอยไหม้จากแสงแดดรวมทั้งทำการไถพรวนเพื่อกำจัดวัชพืช และป้องกันอาการเปลือกแห้งไปพร้อมกัน

11. การดูแลสุขลักษณะและความสะอาดของต้นยางจะประกอบด้วย การกำจัดวัชพืชเพื่อไม่ให้แย่งน้ำอาหารของต้นยาง การจัดหาอุปกรณ์เครื่องใช้ และทำความสะอาดและเก็บให้เรียบร้อยทุกครั้งหลังการใช้ นอกจากนี้จะทำการเก็บรักษาปุ๋ย สารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูพืชไว้ในที่ปลอดภัย

12. การรับเอาคำแนะนำในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างปลอดภัย เช่น มีการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชในปริมาณที่เหมาะสม โดยมีการใช้เครื่องพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ซึ่งปัจจุบันมีเครื่องพ่นที่นิยมใช้อยู่ 2 ชนิด ได้แก่ เครื่องพ่นแบบสูบ โยกสะพายหลัง และเครื่องยนต์พ่นสารชนิดใช้แรงดันน้ำ

13. การเสริมรายได้ในสวนยางการทำสวนยางเกษตรกรสามารถปลูกพืชเสริมรายได้ระหว่างแถวในช่วงอายุไม่เกิน 3 ปี ได้โดยการปลูกพืชเสริมรายได้ที่ทนต่อสภาพร่มเงาสวนยางและการเลี้ยงสัตว์ในสวนยาง

นอกจากนี้การสร้างรายได้จากการกรีดยาง เพื่อให้ให้น้ำยางมากที่สุด เกษตรกรจำเป็นต้องดูแลรักษาต้นยางให้มีความเสียหายน้อยที่สุด ยึดอายุการกรีดให้นานที่สุดและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ดังนั้น จึงจำเป็นต้องศึกษาหลักการกรีดและระบบกรีดให้ชัดเจนในด้านการบันทึกข้อมูลเช่น บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม เช่น อุณหภูมิ ความชื้น ปริมาณน้ำฝน พันธุ์ ระยะปลูก วันปลูก วันปลูกซ่อม วันตัดแต่งกิ่ง วันใส่ปุ๋ย ชนิดปุ๋ยที่ใช้และอัตราที่ใช้ ตลอดจนวันเปิดกรีด จำนวนวันกรีดก็มีความจำเป็นสำหรับเกษตรกรที่ปลูกยาง ที่จะต้องเรียนรู้ปฏิบัติ

สำหรับด้านการตลาดที่มีผลต่อราคาขาย รายได้จากการจำหน่ายน้ำยางสด ยางแผ่นเศษยาง รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับผลผลิต ได้แก่ ตลาดกลาง ตลาดล่วงหน้า และตลาดประมูลยางท้องถิ่น รวมทั้งพ่อค้าคนกลางหรือร้านรับซื้อยางในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอหรือจังหวัดก็เป็นปัจจัย

สำคัญที่เกษตรกรผู้ปลูกยางจำเป็นต้องติดตามข้อมูลข่าวสารเพื่อไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบและสามารถสร้างอำนาจต่อรองได้

4.4.2 กระบวนการปลูกและการจัดการสวนยางพารา

1. ขนาดพื้นที่ปลูก

ผลจากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกยางพารา ระหว่าง 1-10 ไร่ จัดเป็นพื้นที่ปลูกยางพาราขนาดเล็กคิดเป็นร้อยละ 57.10 รองลงมา มีพื้นที่ปลูก ระหว่าง 11-20 ไร่ จัดเป็นพื้นที่ปลูกขนาดกลางคิดเป็นร้อยละ 24.80 และที่เหลือมีพื้นที่ปลูกมากกว่า 20 ไร่ จัดเป็นพื้นที่ปลูกขนาดใหญ่คิดเป็นร้อยละ 18.10

2. สภาพพื้นที่ปลูก

พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกในพื้นที่ราบเอียงคิดเป็นร้อยละ 56.20 รองลงมาปลูก ในพื้นที่ราบสูงคิดเป็นร้อยละ 29.50 ที่เหลือบางส่วนปลูกในพื้นที่ราบลุ่มคิดเป็นร้อยละ 14.30

3. ลักษณะดินที่ปลูก

เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกยางพาราในดินที่มีลักษณะดินร่วนปนทรายคิดเป็นร้อยละ 58.10 รองลงมาปลูกในดินร่วนคิดเป็นร้อยละ 19.00 ที่เหลือปลูกในดินชนิดอื่น เช่น ดินร่วนปนทราย ชั้นล่างดินเหนียวแดง คิดเป็นร้อยละ 1.00

4. ปริมาณความชุ่มชื้นของน้ำฝนในพื้นที่

ปริมาณน้ำฝนที่ตกชุกในพื้นที่ปลูกยาง โดยประมาณ ส่วนใหญ่จะอยู่ที่ 4 เดือนต่อปี (จำนวนวันฝนตกเฉลี่ยประมาณ 120-150 วันต่อปี) คิดเป็นร้อยละ 52.40 แสดงถึงปริมาณน้ำฝนในเขต พื้นที่ปลูกยางว่ามีเพียงพอต่อการทำสวนยาง

5. พันธุ์ยางพาราที่เลือกมาปลูก

เกษตรกรผู้ปลูกยาง ส่วนใหญ่เลือกยางที่ให้ผลผลิตน้ำยางสูง คือ พันธุ์ยาง RRIM 600 คิดเป็นร้อยละ 83.80 รองลงมาเลือกปลูกยางพันธุ์ RRIT 251 คิดเป็นร้อยละ 12.40 ที่เหลือเลือกปลูกยาง พันธุ์ที่ให้ผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้สูง คือ ยาง พันธุ์ RRIC 110 คิดเป็นร้อยละ 3.80

6. การเตรียมดินก่อนปลูก

เกษตรกรส่วนใหญ่เตรียมดินโดยการกำจัดเศษซาก/ไถพลิก/ไถพรวน/ตัดต้นไม้อ่อน ปลูกกล้ายาง คิดเป็นร้อยละ 76.20 รองลงมาเตรียมดินโดยการเผา คิดเป็นร้อยละ 16.20 และที่เหลือทำการถางหญ้า/ขุดหลุม/ใส่ปุ๋ยคอกก่อนปลูก คิดเป็นร้อยละ 5.70

7. ความถี่ในการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงขนส่งยางพารา
เกษตรกรส่วนใหญ่ซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อใช้ในการขนส่งยางพารามากกว่าเดือน/
ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 28.60 รองลงมาซื้อน้ำมันเชื้อเพลิง 2-3 สัปดาห์/ครั้งคิดเป็นร้อยละ 25.70
8. ความถี่ในการดูแลรักษา
เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ มีการดูแลรักษายางพาราโดยการฉีดพ่นปุ๋ยยา
กำจัดศัตรูพืชให้กับยางพาราหลังจากการปลูกยางพารามากที่สุด คือ 2 เดือน/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 21.00
9. ความถี่ในการปรับปรุงดินหลังการเก็บเกี่ยว
เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ มีการปรับปรุงดินหลังการเก็บเกี่ยวมากที่สุด
โดยประมาณ 1 ปี/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 61.00
10. ความถี่ในการใช้สารเคมีในสวนยาง
เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่มีการใช้สารเคมีในสวนยางพารา มากกว่า 1
เดือน/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 44.80 รองลงมาความถี่ที่เกษตรกรมีการใช้สารเคมีในสวนยางพารา
โดยประมาณ 2-3 ปี/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 28.60
11. การใช้ปุ๋ยในการจัดการดินหรือปรับปรุงดินหลังการเก็บเกี่ยว
เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ยังใช้ปุ๋ยเคมีในการจัดการดินหรือปรับปรุงดิน
หลังการเก็บเกี่ยว คิดเป็นร้อยละ 61.00 และยังมีเกษตรกรบางรายที่ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร้อยละ 57.10 และปุ๋ย
ชีวภาพร้อยละ 31.40 ในการจัดการดินหรือปรับปรุงดินหลังการเก็บเกี่ยว
12. ความถี่ในการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา
เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ ได้มีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
ปลูกยางพารากับเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราด้วยกัน โดยประมาณ 1 เดือน/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 31.40
และรองลงมาพบว่า พบปะมากกว่า 1 เดือน/ครั้งคิดเป็นร้อยละ 30.50 (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 กระบวนการปลูกยางพารา

n = 105

กระบวนการปลูกยางพารา	จำนวน(ครัวเรือน)	ร้อยละ
1. ขนาดพื้นที่ปลูก (ไร่)		
- 1 – 10	60	57.10
- 11 – 20	26	24.80
- มากกว่า 20	19	18.10
2. สภาพของพื้นที่ปลูก		
- พื้นที่ราบสูง	31	29.50
- พื้นที่ราบเอียง	59	56.20
- พื้นที่ราบลุ่ม	15	14.30
3. ลักษณะดินที่ปลูก		
- ดินร่วน	20	19.00
- ดินเหนียว	3	2.90
- ดินทราย	6	5.70
- ดินร่วนปนทราย	61	58.10
- ดินร่วนปนเหนียว	9	8.60
- ดินศิลาแดง (ดินปนกรวด)	5	4.80
- ดินร่วนปนทรายชั้นล่างดินเหนียวแดง	1	1.00
4. ปริมาณน้ำฝนตกชุกในพื้นที่		
- ประมาณ 4 เดือนต่อปี	-	52.40
- น้อยกว่า 4 เดือนต่อปี	-	43.80
- ไม่ถึง 2 เดือนต่อปี	-	2.90
- อื่นๆ(มากกว่า 4 เดือน)	-	1.00

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

กระบวนการปลูกยางพารา	จำนวน(ครัวเรือน)	ร้อยละ
5. พันธุ์ยางที่เลือกปลูก		
- RRIM 600	88	83.80
- RRIT 251	13	12.40
- RRIC 110	4	3.80
6. การเตรียมดินก่อนปลูก		
- การเผา	17	16.20
- กำจัดเศษซาก/ไถพลิก/ไถพรวน/ตัดต้นไม้	80	76.20
- การฝัง	2	1.90
- อื่นๆ (ถางหญ้า/ขุดหลุม/ใส่ปุ๋ยคอก)	6	5.70
7. ความถี่ในการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง		
- 2-3 วัน/ครั้ง	13	12.40
- 4-5 วัน/ครั้ง	10	9.50
- สัปดาห์ละครั้ง	17	16.20
- 2-3 สัปดาห์/ครั้ง	27	25.70
- 1 เดือน/ครั้ง	8	7.60
- มากกว่า 1 เดือน/ครั้ง	30	28.60
8. ความถี่ในการฉีดพ่นปุ๋ย		
- น้อยกว่า 1 เดือน/ครั้ง	6	5.70
- 1 เดือน/ครั้ง	19	18.10
- 2 เดือน/ครั้ง	22	21.00
- 3 เดือน/ครั้ง	11	10.50
- 4 เดือน/ครั้ง	11	10.50
- มากกว่า 4 เดือน/ครั้ง	17	16.20
- อื่นๆ (2 ครั้ง/ปี)	19	18.10

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

กระบวนกรปลูกยางพารา	จำนวน(ครัวเรือน)	ร้อยละ
9. ความถี่ในการปรับปรุงดินหลังการเก็บเกี่ยว		
- 1 ปี/ครั้ง	64	61.00
- มากกว่า 1 ปี/ครั้ง	41	39.00
10. ความถี่ในการใช้สารเคมีในสวนยาง		
- 2-3 วัน/ครั้ง	4	3.80
- 4-5 วัน/ครั้ง	2	1.90
- สัปดาห์ละครั้ง	6	5.70
- 2-3 สัปดาห์/ครั้ง	4	3.80
- 1 เดือน/ครั้ง	12	11.40
- มากกว่า 1 เดือน/ครั้ง	47	44.80
- อื่นๆ (2 ปี/ครั้ง)	30	28.60
11. ปุ๋ยในการปรับปรุงดินหลังการเก็บเกี่ยว		
- ปุ๋ยอินทรีย์	60	57.10
- ปุ๋ยเคมี	64	61.00
- ปุ๋ยชีวภาพ	33	31.40
- พืชตระกูลถั่วคลุมดิน	8	7.62
- เชื้อจุลินทรีย์ควบคุม	3	2.86
- อื่นๆ	3	2.86
12. การพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา		
- 2-3 วัน/ครั้ง	6	5.70
- 4-5 วัน/ครั้ง	5	4.80
- สัปดาห์ละครั้ง	20	19.00

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

กระบวนกรปลูกยางพารา	จำนวน(ครัวเรือน)	ร้อยละ
- 2-3 สัปดาห์/ครั้ง	9	8.60
- 1 เดือน/ครั้ง	33	31.40
- มากกว่า 1 เดือน/ครั้ง	32	30.50
รวม	105	100.00

4.5 ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการสวนยางพารา

4.5.1 ข้อคิดเห็นด้านความรู้ในการปลูกยางพารา

โดยกำหนดคำถามแบบเลือกตอบว่าใช่ และ ไม่ใช่ โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดให้ 0 คะแนน

1. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการในการปลูกยางพารา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ เห็นว่าการปลูกยางพาราควรปลูกในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน(ต้นฤดูฝน) รองลงมาคือ เห็นว่าควรปลูกให้รอยต่อของตาอยู่เหนือระดับพื้นดินเล็กน้อยประมาณ 3- 10 เซนติเมตร และเห็นว่าการตัดแต่งกิ่งควรทำในเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน(ฤดูแล้ง)ซึ่งในข้อเท็จจริงเกษตรกรบางคนเข้าใจผิดว่าการตัดแต่งกิ่งในฤดูแล้งจะช่วยลดการต้านทานของลม แต่จริงๆ แล้วการตัดแต่งกิ่งในฤดูแล้ง อาจจะทำให้สูญเสียน้ำที่สะสมภายในต้นยางพารา ทำให้ต้นยางขาดน้ำแล้วตายลงได้

2. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความมีมนุษยสัมพันธ์ของเกษตรกรกับเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราด้วยกันพบว่า สิ่งที่เกษตรกรคิดว่าควรทำมากที่สุด ได้แก่ควรมีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราด้วยกัน รองลงมาคือ ควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน และที่เหลือเห็นว่า คนในครอบครัว และคนในหมู่บ้านควรมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการเริ่มต้นปลูกยางพารา

สำหรับข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นหัวหน้าหรือผู้นำชุมชน ที่จะได้รับการยอมรับของคนในชุมชนมากขึ้นนั้น เกษตรกรเห็นด้วยในปริมาณน้อยเพราะคิดว่าถึงจะมีตำแหน่งสูงหรือการได้เป็นผู้นำแต่คิดว่าไม่น่าจะมีผลกระทบต่อความมีมนุษยสัมพันธ์และความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆระหว่างเกษตรกรกับเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราด้วยกัน

3. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลผลจากการศึกษา เกษตรกรส่วนใหญ่หรือแทบทั้งหมด มีความเห็นว่า ควรจัดการฝึกอบรมวิชาการเกี่ยวกับยางพารา รองลงมาเห็นว่าควรส่ง

ผู้นำกลุ่มไปฝึกอบรมแล้วนำความรู้มาถ่ายทอดแก่เกษตรกรด้วยกัน และที่เหลือเห็นว่า การดูแลและ การบริหาร ด้านการพัฒนาบุคลากร เป็นเรื่องที่สกย.เท่านั้นที่จะต้องเข้ามาดูแล

สำหรับเหตุผลที่เกษตรกรมีความคิดเห็นว่าการทำน้อยที่สุด คือเรื่องการดูแล และการบริหาร ด้านการพัฒนาบุคลากร ว่าเป็นเรื่องของสกย.เท่านั้นที่จะต้องเข้ามาดูแล เพราะมีความ คิดเห็นว่าการดูแล และการบริหาร รวมทั้งการพัฒนาบุคลากร นอกจากจะเป็นหน้าที่ของสกย.แล้วยัง เป็นหน้าที่เกษตรกรที่ปลูกยางพาราร่วมกันจัดการและพัฒนาความรู้ด้วยตนเอง แต่อย่างไรก็ตามใน เขตพื้นที่อำเภอฝาง ยังคงต้องการคำแนะนำและส่งเสริมกระบวนการปลูกยางพาราที่ได้คุณภาพ (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 ข้อคิดเห็นของเกษตรกรกลุ่มปลูกยางพารา

ข้อคิดเห็นของเกษตรกรกลุ่มปลูกยางพารา	ใช่		ไม่ใช่	
	จำนวน (ครัว เรือน)	ร้อยละ	จำนวน (ครัว เรือน)	ร้อยละ
1. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการในการทำสวน ยางพารา				
1. ระยะปลูกยางพาราในที่ราบควรมีประมาณ 3 x 10 เมตร	70	66.67	35	33.33
2. ในการเตรียมการปลูกให้แยกดินไว้ 2 กองคือ ดินชั้นบนกับดินชั้นล่างฝังแดด 10 วันย่อยดินชั้น บนใส่รองก้นหลุมส่วนดินชั้นล่างผสมปุ๋ย ฟอสเฟต (0-3-0) หลุมละ 170 กรัมแล้วกลบ หลุม	96	91.43	9	8.57
3. การปลูกยางพาราควรปลูกในช่วงเดือน พฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน(ต้นฤดูฝน)	102	97.14	3	2.86
4. ในการปลูกยางพาราควรปลูกให้รอยต่อของตา อยู่เหนือระดับพื้นดินเล็กน้อยประมาณ 3- 10 เซนติเมตร	100	95.24	5	4.76
5. ถ้าหากต้องมีการปลูกซ่อมด้วยสาเหตุเพราะกล้า ยางตายการปลูกยางซ่อมนั้นจะทำในช่วงเวลา ใดของปีก็ได้	64	60.95	41	39.05

ตารางที่ 4.11(ต่อ)

ข้อคิดเห็นของเกษตรกรกลุ่มปลูกยางพารา	ใช่		ไม่ใช่	
	จำนวน (ครัว เรือน)	ร้อยละ	จำนวน (ครัว เรือน)	ร้อยละ
1. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการในการทำสวนยางพารา				
1. การปลูกพืชแซมอย่างหมายถึงการปลูกพืชที่อยู่ระหว่างยางซึ่งปลูกในช่วงอายุใดของต้นยางก็ได้	54	51.42	51	48.57
2. ในช่วงก่อนเข้าฤดูแล้งควรที่จะใช้ฟางข้าวหรือเศษพืชคลุมบริเวณ โคนยางเพื่อรักษาความชุ่มชื้น	91	86.67	14	13.33
3. การตัดแต่งกิ่งควรทำในเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน(ฤดูแล้ง)	41	39.05	64	60.95
4. หลังจากตัดแต่งกิ่งในทุกครั้งไม่ควรที่จะทำสารเคมีใดๆที่รอยแผลของการตัดแต่ง	46	43.81	59	56.19
5. การใช้กำมะถันในอัตราต้นละ 240 กรัมจะช่วยปรับสภาพดินและสามารถหลีกเลี่ยงโรครากขาวได้อีกด้วย	49	46.67	56	53.33
2. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความมีมนุษยสัมพันธ์ของเกษตรกรกับเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราด้วยกัน				
1. เห็นว่าควรพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา	102	97.14	3	2.86
2. เห็นว่าคนในครอบครัว และคนในหมู่บ้านควรมีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการเริ่มต้นปลูกยางพารา	99	94.29	6	5.71
3. เห็นว่าควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน	101	96.19	4	3.81
4. เห็นว่ารายได้เป็นสิ่งที่ทำให้ตัดสินใจปลูกยางพาราซึ่งทำให้มีชื่อเสียงในชุมชน	78	74.29	27	25.71
5. เห็นว่าการเป็นหัวหน้าหรือผู้นำชุมชน ได้รับความยอมรับของคนในชุมชนมากขึ้น	16	15.24	89	84.76

ตารางที่ 4.11(ต่อ)

ข้อคิดเห็นของเกษตรกรกลุ่มปลูกยางพารา	ใช่		ไม่ใช่	
	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
3. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารด้านทรัพยากรบุคคล				
1. จัดการฝึกอบรมวิชาการเกี่ยวกับการทำสวนยางพารา	105	100.00	0	0.00
2. ส่งผู้นำกลุ่มไปฝึกอบรมแล้วนำความรู้มาถ่ายทอดแก่เกษตรกรอีกที	103	98.10	2	1.90
3. เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราควรบริหารจัดการและพัฒนาคความรู้ด้วยตนเอง	84	80.00	21	20.00
4. พนักงานของสทช. จ.เชียงใหม่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ (สอนเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้)	66	62.86	39	37.14
5. การดูแล การบริหาร การพัฒนาบุคลากร เป็นเรื่องของสทช.เท่านั้นที่จะต้องเข้ามาดูแล	41	39.05	64	60.95

4.6 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนปลูกยางพารา

ผลการศึกษาเพิ่มเติมให้ทราบถึงแนวโน้มในการปลูกยางพาราเพิ่มขึ้น และทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนปลูกยางพารา โดยใช้แบบจำลองโลจิสต์ ซึ่งตัวแปรที่คาดว่าจะจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปลูกยางพาราเพิ่มพิจารณาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจลงทุนปลูกยางพารา โดยทำการประมาณค่าความน่าจะเป็นของการลงทุนปลูกยางพารา

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่มีค่าไม่เกิน 0.50 (ตารางที่ 4.12) ใดๆก็ตาม ตัวแปรบางตัวก็มีความสัมพันธ์กันสูง ได้แก่ ปลูกยางพาราเพราะคิดว่ามีข้อมูลข่าวสารเพียงพอจากการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปลูกยางพาราด้วยกัน (S41) กับปลูกยางพาราเนื่องจากมีเวลาว่างจากอาชีพหลักหรืออาชีพอื่นๆ (S31) รูปแบบช่องทางการจัดจำหน่าย (M31) กับผลิตผลที่ทำนได้จากการปลูกยางพารา (M11) เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีตัวแปรที่มีความหมายสอดคล้องกัน ได้แก่ การเพิ่มพื้นที่ปลูกภายในประเทศ(E631) เกษตรกรภายในประเทศเปลี่ยนจากทำการเกษตรพืชชนิดอื่นมาเป็นสวนยางพารา (E641) และเกษตรกรในประเทศเพื่อนบ้านเช่น ลาว เวียดนาม หันมาปลูกยางพาราเพิ่มขึ้น (E651) ซึ่งตัวแปรดังกล่าวความหมายค่อนข้างไปในทิศทางเดียวกันกับตัวแปร E631อธิบายได้ว่า เกษตรกรภายในประเทศและเกษตรกรประเทศเพื่อนบ้าน หากมีการขยายพื้นที่เพาะปลูกภายในประเทศเพิ่มขึ้นจะทำให้มีโอกาสตัดสินใจลงทุนปลูกยางพาราเพิ่มขึ้น ดังนั้น จึงรวมตัวแปร E641 และE651เป็นตัวแปรเดียวกัน

ตารางที่ 4.12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในแบบจำลอง

ตัวแปร	y	P21	P531	P561	E31	E621	E631	S41	S51
การปลูกยางพาราเพิ่มขึ้น (y)	1.0000								
ความสมบูรณ์ของดินและสภาพภูมิอากาศเหมาะสม (P21)	0.2721	1.0000							
หวังผลระยะยาวเป็นมรดกแก่บุตรหลาน (P531)	0.3490	0.2091	1.0000						
ปลูกเพื่อขายไม้ (P561)	-0.1047	0.0330	0.0217	1.0000					
ต้นทุนค่าขนส่งเป็นปัญหาต่อการปลูกยางพารา (E31)	-0.1737	0.0663	0.1019	0.1513	1.0000				
การบริหารจัดการภายในประเทศ (E621)	0.3398	0.1014	0.1978	0.2194	-0.0490	1.0000			
การเพิ่มพื้นที่ปลูกภายในประเทศ (E631)	0.1801	0.0886	0.1811	0.1072	0.0918	0.2465	1.0000		
มีข้อมูลข่าวสารจากการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดกับผู้ปลูกยางพาราด้วยกัน (S41)	0.3039	0.3163	0.2014	0.1343	0.1019	0.1460	0.1060	1.0000	
ได้รับประโยชน์จากการพบปะแลกเปลี่ยน (S51)	0.4040	0.1202	0.1592	0.0134	-0.1296	0.1705	0.0299	0.2786	1.0000

ที่มา : จากการคำนวณ

การวิเคราะห์ในด้านนี้ เป็นการวิเคราะห์ในภาพรวมของกลุ่มเกษตรกรทั้ง 3 กลุ่มรวมกัน ใช้แบบจำลองโลจิต ด้วยวิธี maximum likelihood estimates และวิธี marginal effect (ตารางที่ 4.13) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้เกษตรกรตัดสินใจลงทุนปลูกยางพาราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ความสมบูรณ์ของดินและสภาพภูมิอากาศเหมาะสมต่อการปลูกยางพารา หวังผลระยะยาวเป็นมรดกแก่บุตรหลาน ปลูกเพื่อขายไม้ การบริหารจัดการภายในประเทศ คิดว่ามีข้อมูลข่าวสารเพียงพอจากการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปลูกยางพาราด้วยกัน และได้รับประโยชน์จากการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเกษตรกร ส่วนปัจจัยอื่นๆ เช่น การทำสวนยางพาราไม่มีอิทธิพลอื่นเข้ามากำหนดการตัดสินใจลงทุนอีกทั้งคุณลักษณะของเกษตรกรก็ไม่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราอย่างมีนัยสำคัญ หมายความว่า กลุ่มเกษตรกรบางรายแม้จะยังไม่มีความรู้มากพอเกี่ยวกับเรื่องของยางพารา แต่ก็ไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่จำเป็นต้องใช้เพื่อการตัดสินใจจะลงทุนปลูกยางพาราเพิ่มขึ้น

ผลการศึกษาได้ค่า log likelihood function เท่ากับ -73.44090 ค่า restricted log likelihood เท่ากับ -145.5609 ค่า chi squared เท่ากับ 144.2400 และค่าความถูกต้องของการทำนาย เท่ากับ 88.095% โดยสามารถอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนปลูกยางพาราของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังนี้

1) ปัจจัยด้านกายภาพ

- ความอุดมสมบูรณ์ของดินและสภาพภูมิอากาศเหมาะสมต่อการปลูกยางพารา มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนปลูกยางพารา ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 (ค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก) ซึ่งอธิบายได้ว่า หากพื้นที่ปลูกยางพาราที่มีความสมบูรณ์ของดินและสภาพภูมิอากาศ ก็มีโอกาสที่เกษตรกรจะตัดสินใจลงทุนปลูกยางพารามากขึ้น และจากค่า marginal effect มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.3708 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรจะมีโอกาสตัดสินใจลงทุนปลูกยางพาราเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.08

- เพื่อหวังผลระยะยาวเป็นมรดกแก่บุตรหลานมีผลต่อการตัดสินใจลงทุนปลูกยางพารา ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 (ค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก) ซึ่งอธิบายได้ว่า หากปลูกยางพาราเพื่อเป็นมรดกแก่บุตรหลาน ก็มีโอกาสที่เกษตรกรจะตัดสินใจลงทุนปลูกยางพารามากขึ้น และจากค่า marginal effect มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.3842 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรจะมีโอกาสตัดสินใจลงทุนปลูกยางพาราเพิ่มขึ้นร้อยละ 38.42

- เพื่อขายไม้ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 (ค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ) อธิบายได้ว่า ปลูกยางพาราเพื่อขายไม้ ทำให้ตัดสินใจลงทุนปลูกยางพาราลดลง เพราะต้องการปลูกเพื่อขายผลผลิตจากยางพารา และจากค่า marginal effect มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.2733 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีโอกาสตัดสินใจลงทุนปลูกยางพาราลดลงร้อยละ 27.33

2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

- ต้นทุนค่าขนส่งเป็นปัญหาต่อการตัดสินใจปลูกยางพารามีผลต่อการตัดสินใจลงทุนปลูกยางพารา ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 (ค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ) อธิบายได้ว่า หากมีปัญหาค่าขนส่งยางพารา ก็มีโอกาสที่เกษตรกรจะตัดสินใจลงทุนปลูกยางพาราลดลง และจากค่า marginal effect มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.2836 แสดงให้เห็นว่าถ้าเกษตรกรมีปัญหาด้านค่าขนส่ง ก็มีโอกาสที่จะตัดสินใจลงทุนปลูกยางพาราลดลง ร้อยละ 28.36

- การบริหารจัดการภายในประเทศมีผลต่อการตัดสินใจลงทุนปลูกยางพารา ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 (ค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ) อธิบายได้ว่า หากมีการบริหารจัดการภายในประเทศที่ไม่มีความแน่นอน ก็มีโอกาสที่เกษตรกรจะตัดสินใจลงทุนปลูกยางพาราลดลง และจากค่า marginal effect มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.3088 แสดงให้เห็นว่าถ้าเกษตรกรมีปัญหาด้านค่าขนส่ง ก็มีโอกาสที่จะตัดสินใจลงทุนปลูกยางพาราลดลง ร้อยละ 30.88

3) ปัจจัยด้านสังคม

- มีข้อมูลข่าวสารเพียงพอจากการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดกับผู้ปลูกยางพาราด้วยกันมีผลต่อการตัดสินใจลงทุนปลูกยางพารา ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 (ค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก) อธิบายได้ว่า หากเกษตรกรได้รับข่าวสารเพียงพอจากการที่มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จะทำให้เกษตรกรมีโอกาสที่จะตัดสินใจลงทุนปลูกยางพารามากขึ้น และจากค่า marginal effect มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.3502 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรจะมีโอกาสตัดสินใจลงทุนปลูกยางพารามากขึ้น ร้อยละ 35.02

- ได้รับประโยชน์จากการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราด้วยกัน มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนปลูกยางพารา ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 (ค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก) อธิบายได้ว่า หากเกษตรกรได้รับประโยชน์จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในด้านความรู้เกี่ยวกับยางพาราเป็นประจำกับผู้ปลูกยางพาราด้วยกัน จะทำให้เกษตรกรมีโอกาสที่จะตัดสินใจลงทุนปลูกยางพารามากขึ้น และจากค่า marginal effect มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.3690 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรจะมีโอกาสตัดสินใจลงทุนปลูกยางพารามากขึ้น ร้อยละ 36.90

ตารางที่ 4.13 ผลการประมาณค่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนปลูกยางพารา โดยใช้ logit model ด้วยวิธี maximum likelihood estimates และผลกระทบส่วนเพิ่ม (marginal effect) ของการตัดสินใจปลูกยางพาราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตัวแปร (Variable)	ค่า สัมประสิทธิ์ (Coefficient)	ค่าความคาด เคลื่อน มาตรฐาน (Standard Error)	ผลกระทบ ส่วนเพิ่ม (Marginal Effect)	ค่าความคาด เคลื่อน มาตรฐาน (Standard Error)
ค่าคงที่	-5.7940	1.1368	-1.4455	0.2783
ปลูกยางพาราในพื้นที่มีแหล่งน้ำ พอเพียง	-0.9190	0.5797	-0.2257	0.1371
ความสมบูรณ์ของดินและสภาพ ภูมิอากาศเหมาะสม (P21)	1.6683	0.6228	0.3708*	0.1135
มีพีชนิคอื่นที่สามารถปลูกร่วมกับ ยางพารา	0.6283	0.5184	0.1545	0.1244
มีช่องทางความสะดวกในการ ขนส่งยางพาราไปยังแหล่งรับซื้อ	0.3802	0.5050	0.0948	0.1260
เป็นอาชีพเสริม	-0.1425	0.5526	-0.0355	0.1379
เป็นอาชีพหลักคาดหวังจะมีรายได้ ดีกว่าเดิม	0.8541	0.6223	0.2075	0.1435
หวังผลระยะยาวเป็นมรดกแก่บุตร หลาน (P531)	1.7395	0.6361	0.3842*	0.1136
ไม่ได้ลงทุนเพราะได้รับการเข้า ร่วมโครงการ	-1.0608	0.6007	-0.2585	0.1394
ใช้พื้นที่ว่างเปล่าให้เป็นประโยชน์	0.7696	0.5856	0.1868	0.1360
ปลูกเพื่อขายไม้ (P561)	-1.1235	0.5486	-0.2733*	0.1268
มีภาระหนี้สินทำให้ตัดสินใจปลูก ยางพารา	-0.7905	0.5371	-0.1949	0.1292
แหล่งเงินทุน	0.8321	0.5506	0.2021	0.1285

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ตัวแปร (Variable)	ค่า สัมประสิทธิ์ (Coefficient)	ค่าความคาด เคลื่อน มาตรฐาน (Standard Error)	ผลกระทบ ส่วนเพิ่ม (Marginal Effect)	ค่าความคาด เคลื่อน มาตรฐาน (Standard Error)
ต้นทุนค่าขนส่งเป็นปัญหาต่อการ ปลูกยางพารา(E31)	-1.1667	0.6124	-0.2836*	0.1407
ราคาปุ๋ยและปัจจัยการผลิตเป็น ปัญหา	0.3515	0.4895	0.0874	0.1210
ความเชื่อมั่นในนโยบายของภาครัฐ	0.1030	0.5075	0.0256	0.1264
ความไม่แน่นอนของภาวะ เศรษฐกิจโลก	0.6431	0.6435	0.1575	0.1520
การบริหารจัดการภายในประเทศ (E621)	1.3320	0.6444	0.3088*	0.1307
การเพิ่มพื้นที่ปลูกภายในประเทศ	0.5518	0.5282	0.1356	0.1272
การได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ การรับสมัครเข้าร่วมโครงการปลูก ยางพารา	-0.3535	0.5982	-0.0881	0.1484
ได้รับการส่งเสริมและการ สนับสนุนจากสภ.	0.1581	0.5063	0.0394	0.1259
อัตราค่าจ้างแรงงานในท้องถิ่นมีผล ต่อการตัดสินใจลงทุนปลูก ยางพารา	-0.1500	0.5868	-0.0374	0.1464
ได้รับความร่วมมือและการ สนับสนุนจากคนในครอบครัว	0.5429	0.6532	0.1328	0.1548
มีข้อมูลข่าวสารจากการพบปะ แลกเปลี่ยนความคิดกับผู้ปลูก ยางพาราด้วยกัน (S41)	1.5527	0.7555	0.3502*	0.1444

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ตัวแปร (Variable)	ค่า สัมประสิทธิ์ (Coefficient)	ค่าความคาด เคลื่อน มาตรฐาน (Standard Error)	ผลกระทบ ส่วนเพิ่ม (Marginal Effect)	ค่าความคาด เคลื่อน มาตรฐาน (Standard Error)
ได้รับประโยชน์จากการพบปะ แลกเปลี่ยน (S51)	1.5967	0.5752	0.3691*	0.1152
ได้รับความช่วยเหลือและความ ร่วมมือจากเกษตรกรผู้ปลูก ยางพาราด้วยกัน	-0.6682	0.6781	-0.1654	0.1641
ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต วัตถุดิบจากสภกย.	0.3617	0.5325	0.0900	0.1317
มีความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราจากสื่อ	-0.1959	0.6791	-0.0489	0.1694
มีเครื่องทุ่นแรงหรือเครื่องมือเพื่อ ใช้ในการทำสวนยางพารา	-0.7606	0.6232	-0.1877	0.1501
พอใจกับราคาผลผลิตที่เกษตรกร ได้รับ	0.2680	0.5020	0.0667	0.1245
การส่งเสริมการตลาด	-0.2415	0.5560	-0.0602	0.1385
Log likelihood function	-73.44093			
Restricted log likelihood	-145.5609			
Chi squared	144.2400			
Correct prediction	88.095			

หมายเหตุ: * ณ นัยสำคัญ ณ ระดับ 95% ($\alpha = 0.05$)

ที่มา: จากการคำนวณ

4.7 ปัญหาและอุปสรรคที่เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราพบ

1. ปัญหาอุปสรรคในด้านการผลิต ส่วนใหญ่มีความสำคัญในระดับปานกลาง โดยคิดว่ายังขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน พื้นที่ปลูกยางพาราไม่อุดมสมบูรณ์ ขาดน้ำในหน้าแล้ง ขาดแคลนแรงงาน และต้นยางพาราตายมีปัญหาในการปลูกซ่อม (คะแนนเฉลี่ย 3.34 3.30 3.25 3.14 และ 3.12 ตามลำดับ)

ในส่วนของผู้ที่ปลูกร่วมกับยางพาราได้เป็นอย่างดี คือ พืชตระกูลถั่ว และเมล็ดกาแฟ รองลงมาคือข้าวโพด ที่สามารถปลูกร่วมกับยางพาราได้ดี

2. ด้านการบริหารจัดการ เกษตรกรคิดว่าปัญหาในด้านอุปสรรคการบริหารจัดการ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับความสำคัญปานกลาง โดยมีปัญหาในด้านการอบรมให้ความรู้มีน้อย ปัญหาในการขาดเวลาในการเอาใจใส่ดูแลต้นยาง ปัญหาในการรวมกลุ่มผู้ปลูกยางพารา และปัญหาด้านการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของสวก. (คะแนนเฉลี่ย 3.09 2.99 และ 2.88 ตามลำดับ) ส่วนปัญหาในเรื่องไฟไหม้สวนยางพารา ให้มีความสำคัญในระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 2.36)

สำหรับช่องทางความสะดวกในการขนส่งยางพาราไปยังแหล่งรับซื้อ เกษตรกรได้ให้ความสำคัญมากที่สุดในเรื่องการขนส่งด้วยตนเองไปยังสหกรณ์รับซื้อยางพารา เพราะอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ได้จัดตั้งสหกรณ์รับซื้อผลผลิตจากยางพารา ซึ่งจะได้อัตราที่เป็นธรรม

3. ด้านการตลาด จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปลูกยางพารา ในด้านปัญหาอุปสรรคการตลาดเกษตรกรคิดว่าส่วนใหญ่มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ในเรื่องของราคาที่ได้จากผลผลิต การส่งเสริมการตลาด และผลิตภัณฑ์จากยางพารา (คะแนนเฉลี่ย 3.54 3.48 และ 3.42 ตามลำดับ) ส่วนปัญหาในเรื่องช่องทางการจัดจำหน่าย ให้มีความสำคัญระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 3.37) และเกษตรกรได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรับสมัครเข้าร่วม โครงการปลูกยางพาราได้จากเพื่อนบ้านมากที่สุด รองลงมาได้รับรู้จากพนักงานฝ่ายส่งเสริมของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จังหวัดเชียงใหม่ และการประชาสัมพันธ์จากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จังหวัดเชียงใหม่ เช่น แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ หรือเอกสารประชาสัมพันธ์ เป็นต้น (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 ปัญหาอุปสรรคของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

ปัญหาอุปสรรคของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา	ระดับความสำคัญ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	คะแนนเฉลี่ย
1. ความคิดเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคด้านการผลิต						
พื้นที่ปลูกยางพาราไม่อุดมสมบูรณ์	19 (18.1)	19 (18.1)	47 (44.8)	15 (14.3)	5 (4.8)	ปานกลาง 3.30
ขาดน้ำในฤดูแล้ง	22 (21.0)	17 (16.2)	35 (33.3)	27 (25.7)	4 (3.8)	ปานกลาง 3.25
ปัญหาด้านการผลิตเช่นขาดแคลนปุ๋ยฆ่าแมลง	14 (13.3)	10 (9.5)	34 (32.4)	32 (30.5)	15 (14.3)	ปานกลาง 2.77
ปัญหาเรื่องการลงทุนทำวัสดุดูแลยางใช้เองเช่น ปุ๋ย	13 (12.4)	20 (19.0)	37 (35.2)	30 (28.6)	5 (4.8)	ปานกลาง 3.06
ขาดความรู้ด้านการปลูกและดูแลรักษาสวนยางพารา	11 (10.5)	15 (14.3)	48 (45.7)	23 (21.9)	8 (7.6)	ปานกลาง 2.98
ขาดความรู้ด้านการใช้ปุ๋ยเคมีในสวนยาง	7 (6.7)	21 (20)	34 (32.4)	32 (30.5)	11 (10.5)	ปานกลาง 2.82
ขาดแคลนแรงงาน	18 (17.1)	22 (21.0)	31 (29.5)	25 (23.8)	9 (8.6)	ปานกลาง 3.14
ขาดแคลนเครื่องมือและอุปกรณ์ในการดูแลรักษาสวนยาง	12 (11.4)	11 (10.5)	37 (35.2)	32 (30.5)	13 (12.4)	ปานกลาง 2.78
ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน	20 (19.0)	33 (31.4)	21 (20.0)	25 (23.8)	6 (5.7)	ปานกลาง 3.34
ปริมาณวัชพืชมากและการป้องกันกำจัดลำบาก	11 (10.5)	13 (12.4)	44 (41.9)	30 (28.6)	7 (6.7)	ปานกลาง 2.91
ปัญหาด้านพืชแซมและพืชร่วม	6 (5.7)	14 (13.3)	34 (32.4)	36 (34.3)	15 (14.3)	ปานกลาง 2.62
ปัญหาด้านแมลงและศัตรูพืช	6 (5.7)	19 (18.1)	26 (24.8)	41 (39.0)	13 (12.4)	ปานกลาง 2.66
ขาดความรู้ด้านใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดวัชพืช	6 (5.7)	22 (21.0)	38 (36.2)	34 (32.4)	5 (4.8)	ปานกลาง 2.90
ต้นยางพาราตายและปัญหาในการปลูกซ่อม	15 (14.3)	21 (20.0)	40 (38.1)	20 (19.0)	9 (8.6)	ปานกลาง 3.12

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ปัญหาอุปสรรคของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูก ยางพารา	ระดับความสำคัญ					
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	คะแนน เฉลี่ย
2. ความคิดเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคด้านการบริหารจัดการ						
ปัญหาด้านการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมของสขย.	6 (5.7)	25 (23.8)	33 (31.4)	32 (30.5)	9 (8.6)	ปาน กลาง 2.88
ด้านการอบรมให้ความรู้มีน้อย	5 (4.8)	30 (28.6)	45 (42.9)	19 (18.1)	6 (5.7)	ปาน กลาง 3.09
ไฟไหม้สวน	9 (8.6)	13 (12.4)	22 (21.0)	24 (22.9)	37 (35.2)	น้อย 2.36
ปัญหาในการรวมกลุ่มผู้ปลูกยางพารา	5 (4.8)	18 (17.1)	45 (42.9)	33 (31.4)	4 (3.8)	ปาน กลาง 2.88
ปัญหาในด้านการขาดเวลาในการเอาใจใส่ ดูแลต้นยาง	10 (9.5)	14 (13.3)	49 (46.7)	29 (27.6)	3 (2.9)	ปาน กลาง 2.99
3. ความคิดเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคด้านการตลาด						
ผลิตภัณฑ์จากยางพารา	18 (17.1)	32 (30.5)	33 (31.4)	20 (19.0)	2 (1.9)	มาก 3.42
ราคาที่ได้จากผลผลิต	27 (25.7)	23 (21.9)	37 (35.2)	16 (15.2)	2 (1.9)	มาก 3.54
ช่องทางการจัดจำหน่าย	20 (19.0)	24 (22.9)	41 (39.0)	15 (14.3)	5 (4.8)	ปานกลาง 3.37
การส่งเสริมการตลาด	26 (24.8)	20 (19.0)	37 (35.2)	17 (16.2)	5 (4.8)	มาก 3.48

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ กลุ่มผู้ปลูกยางพารา 105ราย กลุ่มที่ไม่ปลูกยางพารา 105ราย

หมายเหตุ : ค่าเฉลี่ย 1.0 – 1.80 หมายถึง สำคัญน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง สำคัญน้อย
 ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง สำคัญปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง สำคัญมาก
 ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.0 หมายถึง สำคัญมากที่สุด ตัวเลขใน (-) หมายถึง ร้อยละ